

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	Кафедра теорії і історії мистецтв	Рік навчання	2-3
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Нормативна
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестри	3-5

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА

Семестр 3 (осінь 2020)

01 вересня — 14 грудня

Викладач	Найденко Вікторія Олександрівна
E-mail	viktorianaydenko@gmail.com
Заняття	<u>Семестр 3 (осінь 2020)</u> <u>2-й рік навчання</u> Четвер 09.00 – 12.20 Змішана форма навчання ауд. 205 (3 корпус) або дистанційно (он-лайн у Zoom та / або Discord) за попередньою домовленістю у Telegram чаті)
Консультації	Екзаменаційні
Адреса	к. 205, поверх 2, корпус 3, вул. Мистецтв 11
Телефон	057 706-02-81 (кафедра)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — ІУМ); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_завдання*. *Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — jpeg, pdf*. Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Консультації з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години. Можливе листування у Telegram та Viber.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Історія українського мистецтва. У 5-и т. / НАН України ім. М.Т. Рильського; голов. Ред. Г. Скрипник. Т. 1–5. 2001 – 2007.
2. Крвавич Д.П, Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: Навч. посібн.: У 3 ч. Львів: Світ, 2003 – 2005.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Додаткові навчальні матеріали, ілюстрації зберігаються в електронному вигляді на кафедрі ТІМ ХДАДМ.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою навчальної дисципліни «Історія українського мистецтва» є формування у студентів професійних компетентностей, спрямованих на вивчення історичного досвіду українського мистецтва, що охоплює більше двох тисячоліть, усвідомлення закономірностей і особливостей його розвитку та вміння аналізувати еволюцію на прикладі видатних історичних і сучасних взірців, що є надзвичайно актуальним в умовах нинішніх глобалізаційних процесів у світі.

Основними завданнями вивчення дисципліни є: поглиблення і систематизація знань з обраного фаху; створення відчуття професійної приналежності до обраного фаху на рівні критичного аналізу досягнень українського мистецтва в контексті розвитку світової художньої культури; забезпечення необхідної теоретичної підготовки студентів до професійної діяльності.

На лекційних і семінарських заняттях студенти отримують базові компетентності, а саме можливість застосовувати знання у практичних ситуаціях предметної галузі та сфері професійної діяльності; здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Дисципліна забезпечує фахові (професійні) компетентності: здатність аналізувати і пояснювати історико-культурні, історико-художні, соціокультурні, семантичні, формально-образні і формально-стилістичні чинники розвитку українського мистецтва.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни визначається фаховим розумінням і усвідомленням історії українського мистецтва. Дисципліна **«Історія українського мистецтва»** викладається студентам першого рівня вищої освіти (бакалавріату за ОПП «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»). Інформативний зміст навчальної дисципліни «Історія українського мистецтва» складається з 35 тем. На вивчення навчальної дисципліни відводиться **390 год.** (195 год. аудиторної роботи (107 лекційних і 88 семінарських і 195 год. самостійної роботи) для студентів денної форми навчання /**13** кредитів ECTS.

I семестр:

Змістовий модуль 1. Прадавнє мистецтво та мистецтво княжих часів на теренах сучасної України

Тема 1. Вступ

Тема 2. Мистецтво неоліту, палеоліту та епохи міді-бронзи на теренах сучасної України.

Тема 3. Мистецтво скіфо-сарматських часів.

Тема 4. Мистецтво княжих часів.

Тема 5. Монументальний живопис давньоукраїнських соборів.

Змістовий модуль 2. Образотворче мистецтво княжих часів

Тема 6. Іконопис.

Тема 7. Скульптура і мистецтво рукописної книги.

Тема 8. Загальна характеристика культурно-мистецьких процесів на українських землях доби пізнього середньовіччя.

Тема 9. Архітектура українських земель XIV – поч. XVI ст. Архітектурно-декоративна та статуарна пластика.

Тема 10. Розвиток іконопису XIV – перш. пол. XVI ст. Становлення іконостасу.

Тема 11. Монументальний живопис XIV – перш. пол. XVI ст.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних, семінарських та контрольних занять. Самостійна робота студента спрямована на завершення семінарських завдань. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз, підготовка усних доповідей за семінарськими темами дисципліни.

Система оцінювання має накопичувальний характер, а саме отримання певного балу за кожну тему дисципліни (семінар, контрольна).

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є іспит. Для складання іспиту необхідним є пройти проміжний контроль у формі поточної перевірки процесу самостійної роботи, а також виконання контрольних робіт. Накопичувальний мінімальний бал складає 40.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)		Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+	98–100	задовільно	64–74	D
			A	95–97		60–63	E
			A-	90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B			незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C					

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять студентам необхідно вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності студент має спитати дозволу вийти з аудиторії (окрім заліку).

Заохочується власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції. У разі відрадження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю зі студентами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНОСТІ

- студент повинен виконувати графік навчального процесу та вимоги навчального плану;
- в обов'язковому порядку відвідувати всі види навчальних занять, передбачені навчальним планом;
- у разі неможливості з поважних причин відвідати заняття проінформувати викладача;
- якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та у день консультації відповісти тезово на ключові питання з теми;
- студент повинен брати участь у семінарах, виконати тестовий контроль та інші роботи, що визначені робочим планом навчальної дисципліни;
- обов'язком є присутність студента на проміжному контролі та заліку.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні екзаменів тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час проміжного контролю помічено списування, студент втрачає право отримати бали за тему і складає її під час заліку, отримуючи не більше 50% балів від максимальних за цю частину.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

<http://www.etnolog.org.ua>

<http://ethnology.lviv.ua>

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Години	Рубіжний контроль	Деталі
03.09	1-2	лекція	Вступ. Періодизація українського мистецтва. Мистецтво палеоліту, неоліту та епохи міді-бронзи на території України.	3		Лекція

10.09	2	лекція	Мистецтво палеоліту, неоліту та епохи міді-бронзи на території України.	2		Лекція
		семінар	Мистецтво палеоліту, неоліту та епохи міді-бронзи на території України.	1	Тест з теми 2	Семінар
17.09	3	лекція	Мистецтво скіфо-сарматських часів.	2		Лекція
		семінар	Мистецтво скіфо-сарматських часів.	1	Тезові відповіді на запитання	Семінар
24.09	3-4	семінар	Мистецтво скіфо-сарматських часів.	1	Тест з теми 3	Семінар
		лекція	Мистецтво княжих часів.	2		Лекція
01.10	4	семінар	Мистецтво княжих часів.	3	Тезові відповіді на запитання. Обговорення вивченого матеріалу	Семінар
08.10	5	лекція	Монументальний живопис давньоукраїнських соборів.	3		Лекція
15.10	5-6	семінар	Монументальний живопис давньоукраїнських соборів.	2	Доповідь на обрану тему	Семінар
		лекція	Іконопис.	1		Лекція
22.10	6	лекція	Іконопис.	3		Лекція
29.10	7	лекція	Скульптура та мистецтво рукописної книги.	3		Лекція
05.11	7-8	семінар	Скульптура та мистецтво рукописної книги.	1	Тест з теми 4-7	Семінар

		лекція	Загальна характеристика культурно-мистецьких процесів на українських землях доби пізнього середньовіччя.	2		Лекція
12.11	8-9	семінар	Загальна характеристика культурно-мистецьких процесів на українських землях доби пізнього середньовіччя.	2	Доповідь на обрану тему	Семінар
		лекція	Архітектура українських земель XIV – поч. XVI ст. Архітектурно-декоративна та статуарна пластика.	1		Лекція
19.11	9	семінар	Архітектура українських земель XIV – поч. XVI ст. Архітектурно-декоративна та статуарна пластика.	3	Обговорення вивченого матеріалу. Тест з теми 9	Семінар
26.11	10	лекція	Розвиток іконопису XIV – перш. пол. XVI ст. Становлення іконостасу.	1		Лекція
		семінар	Розвиток іконопису XIV – перш. пол. XVI ст. Становлення іконостасу.	2	Тезові відповіді на запитання	Семінар
03.12	10-11	семінар	Розвиток іконопису XIV – перш. пол. XVI ст. Становлення іконостасу.	1	Контрольна робота	Семінар
		лекція	Монументальний живопис XIV – перш.	2		Лекція

			пол. XVI ст.			
10.12	11	семінар	Монументальний живопис XIV – перш. пол. XVI ст.		Тезові відповіді на запитання. Обговорення вивченого матеріалу за I семестр.	Семінар
Іспит						

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
2	Тест з теми 2	6
3	Тезові відповіді на запитання	1
3	Тест з теми 3	12
4	Тезові відповіді на запитання. Обговорення вивченого матеріалу	1
5	Доповідь на обрану тему	6
7	Тест з теми 4-7	6
8	Доповідь на обрану тему	10
9	Обговорення вивченого матеріалу. Тест з теми 9	12
10	Тезові відповіді на запитання	1
10	Контрольна робота	34
11	Тезові відповіді на запитання. Обговорення вивченого матеріалу за I семестр.	1
	Іспит	10
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали			Критерії оцінювання
	0–20	0–30	
A+	20	30	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав

			додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Подача акуратна, без помилок
A	17–19	27–29	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	16	26	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок
B	12–15	20–25	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
C	8–11	10–19	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматуванням
D	4–7	6–9	Студент не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням
E	1–3	1–5	Аспірант в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

Оцінюванню підлягають завдання семінарських занять та виконання контрольних робіт. У результаті виставляється загальна оцінка з кожної теми.

Оцінка за семінарські заняття (доповідь) складає 15 балів. Тезові відповіді на запитання оцінюються у 5 балів. Тестовий контроль оцінюється у 15 балів. Загальна максимальна кількість – 50 балів. У випадку, коли завдання до семінарських занять виконуються несвоєчасно без поважної на те причини, максимальна оцінка за тему знижується і складає 5 балів.

В оцінці теоретичних знань аспірантів враховуються такі моменти: достатність обсягу відповіді (повна, недостатньо повна, неповна); ґрунтовність обізнаності з основними поняттями, принципами, законами, правилами; зрозумілість основного завдання запитання; логічність викладу матеріалу; обґрунтованість основних положень власних міркувань; уміння інтегрувати та диференціювати знання.

Оцінка за контрольну роботу складає 25 балів. Вона є обов'язковою до виконання. В оцінці виконання завдання враховується здатність студента: усвідомлювати вимогу завдань; перекладати їх на мову наукових понять; застосувати принципи, закономірності, правила для вирішення конкретних завдань; логічно і аргументовано викладати суть власних суджень і рішень.

Максимальна оцінка за дисципліну складає 100 балів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Алла Горська : Червона тінь калини : Листи, спогади, статті / Ред. Та упор. О. Зарецького та М. Маричевського. К. : Спалах ЛТД, 1996. 240 с., іл.
2. Азизян И. Александр Архипенко. М.: Прогресс-Традиция, 2010. 624 с., илл.
3. Антонович Д. Короткий курс історії українського мистецтва. Прага, 1923.
4. Асеева Н.Ю. Украинское искусство и европейские художественные центры: конец XIX – начало XX века. К.: Наукова думка, 1989. 199 с.
5. Банцекова Анна. Книжково-журнальна графіка Львова у стилі ар-деко // Галицька брама. 2005. Ч. 1--3. С. 27–31.
6. Белецкий П. А. Украинская портретная живопись XVII – XVIII в. Л., 1981.
7. Білокінь С. І. Бойчук та його школа. К.: Мистецтво, 2017. 255 с., іл.
8. Білецький П. Козак Мамай. Українська народна картина. Л., 1960
9. Бірюльов Юрій. Мистецтво львівської сецесії. Львів: Центр Європи. 184 с.
10. Бірюльов Юрій. Українські скульптори Львова. // Галицька брама. 2005. Ч. 1–3. С.14–18.
11. Бойчукізм. Проект «великого стилю». К.: ДП. НКММК «Мистецький арсенал», 2018. 256 с., іл.
12. Василий Ермилов. 1894 – 1968 : Каталог выставки. Київ. «Мистецький арсенал» 21.06 – 20.07 2011. М., 2011. 239 с., іл.
13. Волошин Л. Мистецька школа Олекси Новаківського у Львові. До 75-ліття заснування. Львів, 2000. 78 с.
14. Волошин Любов. Перлина церковного розпису: Поліхромія Модеста Сосенка у храмі св. Михайла в селі Підберізці під Львовом // Образотворче мистецтва. 2001. Ч.2. С.55.
15. Воля к Безмерному: опыт постижения метафизического: Ukrainian art today Kiev – Paris: Альбом/ Авт. идеи и куратор А. Клименко, куратор Т. Ли. К.: Оранта, 2008. 372 с.
16. Всевладність краси. Графіка та живопис Михайла Жука. – К.: Галерея «НЮ АРТ» [2011]. 143 с., іл.
17. Георгій Нарбут: Альбом. К., 1983.
18. Голубець Орест. Між свободою і тоталітаризмом: Мистецьке середовище Львова другої половини XX століття. Л.: Академічний експрес, 2001. 175 с.
19. Голубець Орест. Мистецтво XX століття: Український шлях. Л.: Колір ПРО, 2012. 200 с., іл.
20. Грималюк Ростислава. Вітражі Львова. Львів, 2004. 236 с., іл.
21. 20 роїв присутності. Сучасні українські художники. К., 2011. 130 с.
22. Драган М. Українська декоративна різьба XVI – XVII ст. К., 1970.

23. Драган М. Українські дерев'яні церкви: Генеза і розвій форм. 450 с., іл.. Львів, 1937, Х.: Видавництво Савчук О., 2014.
24. Євген Сагайдачний. Малярство та графіка із збірки Косівського музею народного мистецтва та побуту Гуцульщини: Альбом / авт.-упор. А.Андрейканіч. Косів, 2011. 176 с., іл..
25. Жолтовський П.М. Малюнки Києво-Печерської іконописної майстерні. К.: Наукова думка, 1982. 286 с., іл..
26. Жолтовський П.М. Монументальний живопис на Україні XVII – XVIII століть. К.: Наукова думка, 1988. 159 с., іл.,
27. Жолтовський П.М. Художнє життя на Україні в XVI – XVIII ст. К.: Наукова думка, 1983. 179 с., іл.
28. Запаско Я.П., Мацюк О.Я. Львівські стародруки. Л.: Каменярь, 1983. 175 с., іл.
29. Золтан Шолтес. 1909 – 1990: Альбом / Укладач В. Штець; авт. вступ. ст. В. Штець і Л. Біксей. Львів: Ладекс, 2009. 240 с., іл.
30. Ідеї, смисли, інтерпретації образотворчого мистецтва: Українська теоретична умітка ХХ століття: Антологія / Упор. Р.М. Яців. Ч.ч. 1 – 3 ЛНАМ, Ін-т народознавства НАН України. Л.: Простір-М. 2014 — 2019.
31. Імпресіонізм і Україна: Альбом / Авт. вступ. ст. Н. Асєєва, О. Жбанкова. Хмельницький: ПФ «Галерея», 2011. 249 с., іл.
32. Історія української культури / Заг. ред. І. Крип'якевича. К., 1994.
33. Історія українського мистецтва. У 5-и т. / НАН України ім. М.Т. Рильського; голов. Ред.. Г. Скрипник. Т.т. 1–5. 2001 –2007.
34. Искусство украинских шестидесятников / Сост. О. Балашова и Л. Герман. К.: Основы, 2015. 384 с., илл.
35. Кара-Васильєва Т., Чегусова З. Декоративне мистецтво України ХХ століття: У пошуках «великого стилю». К.:Либідь, 2005. 275 с.
36. Кара-Васильєва Т., Коваленко Г. Врятовані шедеври. К., 2009. 87 с., іл.
37. Кашуба-Вольвач О. Олександр Богомазов. Автопортрет. К.: Родовід, 2012. 108 с., іл.
38. Коваленко Г. Александра Экстер. В 2-х т. М., 2010. Т.т. 1 – 2.
39. Козак Мамай : феномен одного образу та спроба прочитання його культурного «ідентифікаційного» коду / Авт. дослідження С. Бушак; В. та І.Сахарук – каталог. Вид-ня друге, доповнене. К.: Родовід, 2008. 303 с., іл.
40. Косів Р. Риботицький осередок церковного мистецтва 1670 – 1760 років. Львів: НМЛ ім. А. Шептицького, 2019. 528 с., іл.

41. Кравченко Я. Тимофій Бойчук. – Львів – Київ – Тернопіль: Майстер Книг, 2017. 59 с., іл.
42. Кравченко Я. Школа Михайла Бойчука. Тридцять сім імен. К.: Майстерня книги, Оранта, 2010. 400 с., іл.
43. Крвавич Д. П., Овсійчк В. А., Черепанова С. О. Українське мистецтво. У 3 кн. – Львів, 2005. Кн. 1 – III.
44. Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття. К.: Грані-Т, 2006. 240 с.
45. Лагутенко О. Українська книжкова обкладинка першої третини ХХ століття. К.: Політехніка, 2005. 121 с.
46. Лагутенко О. А. Символізм в творчестві Василя Ермилова // Символізм в авангарді. – М.: Наука, 2003. С. 281 – 285.
47. Логвин Г. Н. З глибин: Давня українська мініатюра XI – XVIII століть. К.: Дніпро, 1974. 188 с., іл.
48. Маркаде Жан-Клод. Малевич. К.: Родовід, 2013. 304 с., іл.
49. Мистецька антологія Харківщини. Історія. Традиції. Сучасність. Велика колекція: Альбом. У 2-х т. Х., 2018. Т. т. 1 – 2.
50. Мисюга Б. Галина Севрук: Альбом-монографія. К.: Смолоскип, 2011. 238 с., іл.
51. Михайло Бойчук та його школа монументального мистецтва: Альбом / Автори тексту і каталогу Л. Ковальська і Н. Присталенко. К.: Галерея, 2010. 282 с., іл.
52. Нариси з історії образотворчого мистецтва України/ Ін-т проблем сучасного мистецтва. У 2 кн. К.: Інтертехнологія, 2006, кн. 1 – 2.
53. Овсійчук Володимир. Завершення поліхромії // Галицька брама. 2005. Ч. 1-3.
54. Овсійчук В. Олекса Новаківський. Львів, 1998. 332 с.
55. Огієвська І. Сергій Васильківський. К., 1980.
56. Огієвська І. Сергій Світославський. К., 1989.
57. Олена Кульчицька (1877 – 1967). Графіка – Малярство – Ужиткове мистецтво: Альбом-каталог / НМЛ ім. А. Шептицького; авт. статті, упоряд. Л. Кость; упоряд. спогадів Л. Кость і Т. Різун. Л., К.: Апріорі, 2013. 392 с., іл.
58. Павло Ковжун. Творча спадщина художника: Матеріали, бібліографічний довідник / Упоряд.: І. Мельник, Р. Яців. Л., 2010. 253 с.
59. Опанас Заливаха : Альбом. К.: Смолоскип, 2003. 159 с.
60. Павлова Т. Carte blanche Анатоля Петрицького. К.: Родовід, 2017. 119 с.
61. Павлова Т. Мистці українського авангарду в Харкові. Х.: Графпром, 2015. 475 с.

62. Павлова Т., Чечик В. Борис Косарев. 1920-ті роки. Від малярства до теа-кіно-фото. К.: Родовід, 2009. 288 с., іл.
63. Паньок Т. Слобожанська ікона XVII – початку XIX століття. Х.; Іванова, 2008. 279 с. іл.
64. Перша колекція:Каталог виставки. Центральний Будинок художника. 25 листопада – 5 грудня. К., 2003.128 с.
65. Петрашик В. Авангардний бойчукіст Онуфрій Бізюков.К.: Софія-А, 2018. 237 с.
66. Петрашик В. Микола Бурачек: портрет на тлі епохи. К.: Вид-во «Сіті Прес Компані», 2014. 174 с., іл.
67. Приймач М. Церковний живопис Закарпаття. Ужгород: Всеукр. держ. Вид-во «Карпати», 2017. 247 с., іл.
68. Роман Сельський: Твори з приватних збірок: Альбом. К.: Оранта, 2004. 168 с.
69. Рубан-Кравченко В. Кричевські і українська художня культура XX століття. Василь Кричевський. К.: Криниця, 2004. 704 с.
70. Рубан В. Український портретний живопис другої половини XIX – початку XX століття. К.: Наукова думка, 1986. 223 с.
71. Рубан В. Український портретний живопис першої половини XIX століття. К.: Наукова думка, 1984. 361 с.
73. Савицкая Л.Л. На пути обновления. Искусство Украины в 1890 – 1910 годы. Х.: НТУ ХПИ, 2003. 468 с.
74. Соколюк Л. Графіка бойчукістів. Харків-Нью-Йорк: Вид-во М.П.Коць та часопису «Березіль», 2002. – 2004. 224 с.
75. Соколюк Л. Михайло Бойчук та його школа. Х.: Видавець О. Савчук, 2014. 386 с., іл.
76. Соколюк Л. Михайло Жук. Мистець-літератор. Х.: Видавець О. Савчук, 2018. 256 с., іл.
77. Сорочинський іконостаєс : Альбом / Автори: І. Дорофієнко, Л. Міляєва, О. Рутковська. К.: Родовід, 2010. 168 с., іл.
78. Степовик Д.В. Леонтій Тарасевич і українське мистецтво бароко. К.: Наукова думка, 1986. 207 с.
79. Сусак В. Українські мистці Парижа. 1900 – 1939. К.: Родовід.А-Ба-Ба-Га-Ла - Ма-Га, 2010. 2010. 408 с., іл.
- 80.Тарасенко О.А. Мистерии модернизма. Одесса: «Абрикос», 2004. – 299 с., илл.
81. Українська культура: лекції за ред. Д. Антоновича / упоряд. С. Ульяновська. К.: Либідь, 1993. 592 с.

82. Українське мистецтво XV – XX століть / Упоряд. В. Лозинський. К.: Оранта, 2007. 150 с.
83. Українське мистецтво та архітектура кінця XIX – початку XX століття. К.: Наукова думка, 2000. 238 с.
84. Українські митці у світі. Матеріали до історії українського мистецтва XX століття / автор-упоряд. Г. Стельмащук. Львів: Апріорі, 2013. 520 с.
85. Український авангард 1910 – 1930 років: Альбом / автор вступ. ст. та упоряд. Д. Горбачов. К.: Мистецтво, 1996. 400 с., іл.
86. Український іконопис XII – XIX ст.: з колекції НХМУ: Альбом / Авт. вступ. ст. Л. Членова. Хм.: Галерея, К.: Артанія Нова, 2005. – 256 с., іл.
87. Український модернізм. 1910 – 1930. : Альбом. Хм.: Галерея, 2008. 288 с., іл.
88. Українські митці у світі. Матеріали до історії українського мистецтва XX століття / автор-упоряд. Г. Стельмащук. Львів: Апріорі, 2013. 520 с.
89. Федорук Олександр. Микола Бугович: Життя і творчість. Київ-Нью-Йорк: вид-во М.П. Коця, 2002. 431 с.
90. Членова Л. Олександр Мурашко. К., 1980.
91. Членова Л. Федір Кричевський. К., 1969.
92. Юліян Буцманюк. Стінопис Жовківської церкви Христа-Чоловіколюбця /Авт. текстів І. Гах, О. Сидор. Львів, 2006. 143 с., іл.
93. Яців Роман. Український інтелект на мистецькій карті Європи 1900-х - початку 1920-х років // Записки Наукового Товариства імені Шевченка. - Т.СХХХХУІ: Праці Комісії образотворчого та ужиткового мистецтва. Львів, 1998. С. 185–220.
94. Яців Роман. Українське мистецтво XX століття: Ідеї. Явища. Персоналії: Збірник статей. Л., 2006. 351 с.
- ДОДАТКОВА**
95. Біла Оксана. Художньо-меморіальний музей Івана Труша // Галицька брама. 2006. С. 39–41.
96. Віталій Куліков. Графіка. Плакат.: Альбом / Упор. І. Александров, передмова М. Штока. Х., 2016. 96 с., іл.
97. Волошин Любов. Роман Сельський: Дещо про особливості поетики та формальної мови митця // Галицька брама. 2005. – Ч. 1–3. С. 36–39.
98. Волошин Любов. Художньо-меморіальний музей Олекси Новаківського // Галицька брама. 2006. С. 36–38.
99. Гах Ірина. Настінні розписи Юліяна Буцманюка у храмі Василянського монастиря в Жовкві // Галицька брама. 1999. – Ч. 1–2. С.8–9.

100. Денисенко О. Краківська академія мистецтв у контексті українсько-польських мистецьких взаємин у 20-30-х роках ХХ століття. К., 2010. 183 с., іл.
101. Джума Галина. Художньо-меморіальний музей Леопольда – Левицького // Галицька брама. 2006. Ч. 5–6. С. 45 – 46.
102. Іван-Валентин Задорожний: Живопис. Графіка. Монументальне мистецтво: Каталог виставки творів. К., 1991. 64 с.
103. Кіс-Федорук Олена. Мистецький світ Павла Ковжуна // Галицька брама. 2005. Ч. 1–3. С. 6–8.
104. Кость Любов. Художньо-меморіальний музей Олени Кульчицької // Галицька брама. 2006. Ч. 5–6. С. 42–44.
105. Кравченко Я. Школа Михайла Бойчука. Охрім Кравченко. Художник і час. К.: Оранта, 2005. 312 с.
106. Михайло Жук: Каталог виставки / Вступ. ст. С. Лушик. Одеса, 1993. 53 с.
107. Мудрак М. Понад кордонами: Модерна українська книжкова графіка 1914 – 1945. К.: Критика, 2008. 175 с., іл.
109. Скоп Лев. У пошуках національного стилю // Галицька брама. 1999. Ч. 1–2. С.25.
110. Стельмашук Г. Микола Опанащук: Творчий портрет митця. Графіка. Малярство. Л., 2007. 185 с., іл.
111. Федорук О. Перетин знаку: Вибрані мистецтвознавчі статті. У 3 кн. К.: Фенікс, 2007 – 2008.
112. Шмагало Р. Мистецька освіта в Україні середини ХІХ – середини ХХ ст.: структурування, методологія, художні концепції. Львів: Українські технології, 2005. 528 с., іл.